

Shrnutí:

Jedním ze základních principů správního trestání je zákaz ukládání likvidačních pokut, který byl v českém právu poprvé formulován Ústavním soudem před více jak 20 lety. Postupná aplikace tohoto principu správními orgány a správními soudy s sebou přinesla celou řadu praktických problémů, mezi které patří např. důkazní břemeno ve věci prokázání likvidační pokuty, její definice nebo diferenciací mezi právníckými osobami, fyzickými osobami a fyzickými osobami – podnikateli. V průběhu aplikace tohoto institutu správními orgány a správními soudy pak v minulosti docházelo i k hledání odpovědi na otázku, kde se přesně nachází hranice likvidační pokuty. Tyto hranice byly postupně judikaturou Nejvyššího správního soudu postupně posouvány, a to v kontextu skutečnosti, že námitka uložení likvidační pokuty začala být celou řadou subjektů zneužívána. V současné době Nejvyšší správní soud přistupuje k námitce likvidační pokuty jako k prostředku „ultima ratio“, a odmítá jako likvidační pokutu automaticky kvalifikovat pokutu uloženou společností nacházejícím se dlouhodobě ve ztrátě nebo které se nachází v úpadku. Krom toho je nutné upozornit na skutečnost, že Nejvyšší správní soud otevřel možnost odmítnout námitku likvidační pokuty z toho důvodu, že na její úhradě může participovat i jediný společník / jednatel společnosti s ručením omezeným.

Klíčová slova: likvidační pokuta, ukládání pokut společností dosahujícím dlouhodobě ztráty, ukládání pokut společností nacházejícím se v úpadku, likvidační pokuta jako „ultima ratio“, definice likvidační pokuty, historie zákazu ukládání likvidačních pokut.

Liquidation fines and the search for their limits in case law – summary:

One of the fundamental principles of administrative punishment is the prohibition of imposing liquidation fines, a principle first formulated in the Czech legal order by the Constitutional Court more than two decades ago. The progressive application of this principle by administrative authorities and administrative courts has given rise to a number of practical challenges, including, inter alia, questions concerning the allocation of the burden of proof in establishing the liquidation nature of a fine, its definition, and the differentiation of its assessment in relation to legal persons, natural persons, and natural persons engaged in business activities. In the course of applying this principle, both administrative authorities and administrative courts have had to address the question of where the boundaries of a liquidation fine lie. These boundaries have gradually been recalibrated in the case law of the Supreme Administrative Court, particularly in response to the increasingly frequent—at times even abusive—invocation of objections alleging the imposition of a liquidation fine. At present, the Supreme Administrative Court approaches such objections as a measure of ultima ratio, declining to qualify as liquidation per se fines imposed on companies operating in long-term financial loss or undergoing insolvency proceedings. Furthermore, it should be noted that the Supreme Administrative Court has opened the possibility of rejecting an objection alleging a liquidation fine on the grounds that even a sole shareholder or managing director of a private limited liability company may contribute to the payment of the fine.

Keywords: Liquidation fine, imposing fines on companies with long-term losses, imposing fines on companies in bankruptcy, liquidation fine as "ultima ratio", definition of liquidation fine, history of prohibition of imposing liquidation fines.